

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๐๔/๑๑๓

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวที่มีสถานะไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๕๖๕๖
ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักร
เป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖
(๒) ร่างประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในราชอาณาจักร
เป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม
ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือส่วนอื่นที่เห็นสมควร โดยเฉพาะบทบัญญัติของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๖๙ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี
และตรวจพิจารณาร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยและร่างประกาศกระทรวงแรงงาน รวม ๒ ฉบับ
ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ เป็นการล่วงหน้า และขอได้โปรดแจ้งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทราบโดยด่วนด้วย ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

บัดนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ดำเนินการแล้ว ขอเรียนชี้แจงดังนี้

๑. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๑๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เห็นว่า การพิจารณายกเว้นให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นกรณีพิเศษ
เฉพาะเรื่อง และการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ
เฉพาะเรื่อง เพื่อให้แรงงานต่างด้าวสามารถอยู่และทำงานในราชอาณาจักรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย
เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติ
คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของ
คนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีจึงให้ความเห็นชอบได้ตามที่เห็นสมควร อย่างไรก็ตาม
โดยที่ระยะเวลาการมีผลใช้บังคับของร่างประกาศทั้ง ๒ ฉบับนี้ กระทรวงแรงงานเสนอให้มีผลใช้บังคับ

ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ จึงมีประเด็นที่คณะรัฐมนตรีอาจต้องพิจารณาถึงแนวทางการดำเนินการหากมีแนวโน้มว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ก่อนหรือในวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกรณีที่คณะรัฐมนตรีกระทำการอันมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไปอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ และร่างประกาศกระทรวงแรงงานฯ

สำนักงานฯ ได้ตรวจพิจารณาร่างประกาศทั้งสองฉบับเสร็จแล้ว ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) และ (๒) สรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

๒.๑ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ได้แก้ไขในส่วนที่เป็นสาระสำคัญดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อ ๒ โดยเพิ่มข้อความให้ชัดเจนว่า ให้การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามประกาศนี้ต้องสิ้นสุดลงตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองด้วย และตัดความในร่างข้อ ๕ เดิม ที่กำหนดเหตุสิ้นสุดการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเนื่องจากในทางปฏิบัติไม่มีเหตุดังกล่าวแล้ว

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อ ๓ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ โดยกำหนดให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษได้จนถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ และให้นายจ้างยื่นบัญชีรายชื่อความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวต่อกรมการจัดหางาน

(๓) เพิ่มความเป็นร่างข้อ ๕ เพื่อกำหนดมิให้นำมาตรา ๑๒ (๑๐) และมาตรา ๕๔ และคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๕๘ เรื่อง การไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาในราชอาณาจักร ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มาใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่ประกาศนี้รับรอง

(๔) กำหนดวันใช้บังคับเป็นวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบหลักการของร่างประกาศนี้ ทั้งนี้ ตามที่ผู้แทนกระทรวงแรงงานเสนอ

๒.๒ ร่างประกาศกระทรวงแรงงานฯ ได้แก้ไขในส่วนที่เป็นสาระสำคัญดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยรวมความในร่างข้อ ๔ เดิม และร่างข้อ ๕ เดิม เข้าด้วยกัน โดยตัดหลักการเรื่องกำหนดเวลาให้นายจ้างยื่นบัญชีรายชื่อความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับออก เพื่อให้เกิดความสะดวกในทางปฏิบัติยิ่งขึ้น ตามที่ผู้แทนกระทรวงแรงงานเสนอ

(๒) ตัดร่างข้อ ๗ เดิม และร่างข้อ ๘ เดิม ออก เนื่องจากผู้แทนกระทรวงแรงงานชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติไม่มีกรณีที่จะต้องบังคับใช้หลักการที่กำหนดไว้ในร่างข้อ ๗ เดิม และร่างข้อ ๘ เดิม

(๓) แก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อ ๑๑ เดิม (ร่างข้อ ๘ ใหม่) โดยแก้ไขความใน (๒) จาก “การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวสิ้นสุดลงตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่” เป็น “การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวสิ้นสุดลงตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง” เนื่องจากได้ตัดความในร่างข้อ ๕ เดิม ในร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ที่กำหนดเหตุสิ้นสุดการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ออกไปแล้ว

(๔) กำหนดวันใช้บังคับเป็นวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบหลักการของร่างประกาศนี้ ทั้งนี้ ตามที่ผู้แทนกระทรวงแรงงานเสนอ

นอกจากนี้ ได้แก้ไขถ้อยคำในคำปรารภของร่างประกาศทั้งสองฉบับให้สอดคล้องกับเหตุผลของการออกประกาศแต่ละฉบับ รวมทั้งแก้ไขถ้อยคำ วรรคตอน และรูปแบบในร่างประกาศดังกล่าว ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นและเป็นไปตามแนวทางการร่างกฎหมาย ทั้งนี้ โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงแรงงาน (กรมการจัดหางาน) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดและเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติม

๓. ข้อสังเกต

๓.๑ การกำหนดวันใช้บังคับร่างประกาศทั้ง ๒ ฉบับ เป็นวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการของร่างประกาศ ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอนั้น ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีข้อสังเกตว่า หากในทางปฏิบัติ ตราบใดที่ยังไม่มีการประกาศใช้ประกาศทั้งสองฉบับในราชกิจจานุเบกษา พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ยังคงบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองกับคนต่างด้าวที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยมิชอบด้วยกฎหมายอยู่ดี การที่กำหนดวันใช้บังคับย้อนหลังไปจนถึงวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติตามที่กระทรวงแรงงานเสนอจึงไม่สามารถให้ความคุ้มครองแก่แรงงานต่างด้าวตามที่ภาคเอกชนร้องขอได้

๓.๒ เนื่องจากในการประชุมตรวจร่างประกาศทั้ง ๒ ฉบับ ผู้แทนกระทรวงแรงงานชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติกระทรวงแรงงานต้องรอให้มีการประกาศใช้ประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ในราชกิจจานุเบกษาก่อน จึงจะสามารถดำเนินการตามประกาศกระทรวงแรงงานฯ ได้ ซึ่งเมื่อเทียบเคียงกับทางปฏิบัติที่ผ่านมาที่กระทรวงมหาดไทยใช้เวลาดำเนินการเพื่อให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยลงนามในประกาศอย่างน้อย ๒ - ๓ สัปดาห์ ซึ่งหากร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการดังเช่นที่ผ่านมา ก็จะเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกับกำหนดระยะเวลาผ่อนผัน คือ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ดังนั้น กระทรวงแรงงานในฐานะหน่วยงานผู้เสนอแนวทางการบริหารจัดการการทำงานของคนที่ต่างด้าวที่มีสถานะไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติในฐานะผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย สมควรร่วมกันดำเนินการเพื่อให้ประกาศทั้ง ๒ ฉบับ มีผลใช้บังคับโดยเร็ว เพื่อให้ทันต่อความจำเป็นและสามารถแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติได้จริงตรงตามวัตถุประสงค์ของการออกประกาศในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

ฝ่ายกฎหมายการบริหารราชการแผ่นดิน

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๑๒๑๐ (นางสาวไพบมาฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๕๑๙๔

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@ocs.go.th